

Nógrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
Salgótarjáni Katasztrófavédelmi Kirendeltség
Kirendeltség-vezető

H-3100 Salgótarján, Szent Flórián tér 1.
Tel: (36-32) 411-400 Fax: (36-32) 411-400
e-mail: salgotarjankk.tit@katved.gov.hu

Szám: 20329-1/2018.

TÁJÉKOZTATÓ
a Nógrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
Salgótarjáni Katasztrófavédelmi Kirendeltség
által végzett iparbiztonsággal
kapcsolatos salgótarjáni ellenőrzések tapasztalatairól

Tisztelt Közgyűlés!

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 12. pontja értelmében a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok körébe tartozik a katasztrófavédelmi feladatok végrehajtása. A Salgótarjáni Katasztrófavédelmi Kirendeltség - mint a katasztrófavédelem helyi szerve – tájékoztatja a működési területéhez tartozó önkormányzatokat az elvégzett jelentősebb feladatokról.

- 1) A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény és annak végrehajtási kormányrendeletében meghatározott feladatok ellátására, azzal összhangban a Katasztrófavédelmi szervezetnél, 2012. január elsejével új szervezeti struktúra alakult. A három pillére épülő struktúra (iparbiztonság, polgári védelem és tűzvédelem) az országos, a területi (megyei) és helyi (kirendeltségi) szinten is megjelenik. Az iparbiztonsági feladatok ellátására létrehozott megyei iparbiztonsági tevékenység négy fő szakterületet felügyel, melyek a következők:

- a veszélyes ipari üzemek felügyelete,
- a veszélyes áruk szállításának ellenőrzése,
- a kritikuszinfrastruktúra-védelem (létfonosságú rendszerek és rendszerelemek),
- a Katasztrófavédelmi Mobil Labor tevékenysége.

Salgótarján területén jelenleg 2 küszöbérték alatti veszélyes üzem található, a HE-DO Kft. és a Salgglas Zrt. A HE-DO Kft. aszfaltkeveréssel és betongyártással foglalkozik. A Salgglas Üvegipari Zrt. üvegyártással foglalkozik és az üveg edzéséhez nagy mennyiségű olvasztott kálium-nitrátot használnak. Általánosságban elmondható, hogy a tárgyi üzemekkel a kapcsolattartás folyamatos, az ellenőrzések rendszeresek, amit az üzemeltetők is elfogadtak, hiszen a cél közös mind a hatóság mind az üzemeltetők részéről, ami nem más, mint a biztonságos munkavégzéshez szükséges környezet és feltételek megteremtése.

- 2) A veszélyes áruk közúti és vasúti szállítását a Salgótarjáni Katasztrófavédelmi Kirendeltség havonta 4-6 alkalommal végzi, esetenként közösen a társhatóságokkal. A jellemzően előforduló hiányosságok közé tartoznak a tűzoltó készülékek hibái, küldeménydarabok nem megfelelő jelölései, oktatási igazolások hiánya, rakományrögzítési hiányosságok, helytelen fuvarokmányok, minősítetlen csomagolások, hiányzó felszerelések, nem megfelelő írásbeli utasítások. A hiányosságok megszüntetésére a jogszabály által meghatározott bírság kerül kiszabásra, mely pozitívan járul hozzá a város biztonságának növeléséhez.

- 3) A kritikus infrastruktúra fogalma az utóbbi évtizedben jelent meg a hazai szakmai életben és várhatóan teret hódít a köznyelvben is, ahogyan a lakosság számára is ismertté és tudatossá válik a kritikus infrastruktúrák védelmének fontossága. A nemzeti létfontosságú rendszerelemmé történő kijelölési eljárásban a katasztrófavédelem helyi szerve szakhatóságként vesz részt. Salgótarján város vonatkozásában 2 létfontosságú rendszerelem került kijelölésre az elmúlt időszakban, amelyeknek esetleges sérülése vagy kiesés jelentősen érintené a lakosság életvitelét. Az egyik a Szent Lázár Megyei Kórház létesítménye, a másik pedig a Magyar Telekom Nyrt. IP és Átviteltechnikai EDGE csomópontja.
- 4) A Katasztrófavédelmi Mobil Labor szerves része a veszélyes anyagok beazonosításával kapcsolatos feladatok végrehajtási rendszerének. Riasztására akkor kerül sor, ha a jelzés értékelése során a káresemény helyszínén veszélyes anyag vagy annak jelenlétére, illetve veszélyére utaló körülmény merül fel.. Az egység - riasztását követően - munkaidőben 20 percen belül, munkaidőn kívül legfeljebb 60 percen belül kezdi meg a helyszínre történő vonulást.

Tisztelt Közgyűlés!

Kérem, hogy a jelen előterjesztés 1. mellékletét képező, a Nógrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Salgótarjáni Katasztrófavédelmi Kirendeltség tájékoztatóját a salgótarjáni iparbiztonsággal kapcsolatos ellenőrzések tapasztalatairól, tudomásul venni szíveskedjenek.

Salgótarján, 2018. október 10.

Cene Gábor t. alezredes
iparbiztonsági felügyelő

NÓGRÁD MEGYEI KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG
SALGÓTARJÁNI KATASZTRÓFAVÉDELMI KIRENDELTSÉG

Tájékoztatás a salgótarjáni iparbiztonsággal kapcsolatos ellenőrzések tapasztalatairól

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXXVIII. törvény (továbbiakban: Katved tv.) és annak végrehajtási kormányrendeletében meghatározott feladatok ellátására, azzal összhangban a Katasztrófavédelmi szervezetnél, 2012. január elsejével új szervezeti struktúra alakult. A három pillérre épülő struktúra (iparbiztonság, polgári védelem és tűzvédelem) az országos, a területi (megyei) és helyi (kirendeltségi) szinten is megjelenik. Az iparbiztonsági feladatok ellátására létrehozott Megyei Iparbiztonsági tevékenység négy fő szakterületet felügyel, melyek a következők:

- a veszélyes ipari üzemek felügyelete,
- a veszélyes áruk szállításának ellenőrzése,
- a kritikainfrastruktúra-védelem (létfontosságú rendszerek és rendszerelemek),
- a Katasztrófavédelmi Mobil Labor (továbbiakban: KML) tevékenysége.

Veszélyes üzemek felügyelete:

A veszélyes ipari üzemekkel kapcsolatos katasztrófavédelem hatósági engedélyezési, felügyeleti, ellenőrzési feladatai kiterjednek a Katved tv. IV. fejezetének hatálya alá tartozó Magyarország területén működő veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemekre, létesítményekre. A törvény értelmében veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek, ahol a jelen lévő veszélyes anyagok mennyisége eléri a 219/2011. (X.20) Korm. rendeletben (továbbiakban: Korm. r.) meghatározott küszöbértéket. Ez alapján különböztetünk meg alsó illetve felső küszöbértékű veszélyes anyaggal foglalkozó üzemeket. A 2012. január 01-én hatályba lépő Katved tv. és a Korm. r. értelmében az alsó küszöbérték 25%-át elérő úgynevezett küszöbérték alatti üzemek is a jogszabályi hatály alá kerültek. A katasztrófavédelmi hatóság a veszélyes üzemek felügyelete során a veszélyes tevékenység folytatását megtilthatja, felfüggesztheti, korlátozhatja, valamint a 208/2011.(X.12.) Kormányrendelet 2. mellékletben szereplő szabálytalanságok esetén, katasztrófavédelmi bírság kiszabására is jogosult.

Salgótarján területén jelenleg 2 küszöbérték alatti veszélyes üzem található, a HE-DO Kft. és a Salgglas Zrt. A HE-DO Kft. aszfaltkeveréssel és betongyártással foglalkozik, a telephelyen egy 40 m³-es földfeletti pb tartályban, közel 20 tonna „UN 1965 Szénhidrogén-gáz keverék, cseppfolyósított m.n.n” veszélyes áru található, amelyet a téli időszakban az aszfaltkeverő fűtéséhez használnak fel. A Salgglas Üvegipari Zrt. üveggyártással foglalkozik és az üveg edzéséhez nagy mennyiségű (28 tonna) olvasztott kálium-nitrátot (UN 1486) használnak, amely miatt az üzem küszöbérték alá került. Általánosságban elmondható, hogy a tárgyi üzemekkel a kapcsolattartás folyamatos, az ellenőrzések rendszeresek, amit az üzemeltetők is elfogadtak, hiszen a cél közös mind a hatóság mind az üzemeltetők részéről, ami nem más, mint a biztonságos munkavégzéshez szükséges környezet és feltételek megteremtése. Veszélyes áruk természetesen nem csak a fent említett két üzemben találhatóak, hanem kisebb mennyiségben, ez által kisebb kockázattal ugyan, de szinte minden cégnél, üzletben,

telephelyen előfordulnak. Ezért az erre irányuló ellenőrzések szűrőpróba szerűen a legkülönbözőbb tevékenységi körrel foglalkozó cégek esetében is végrehajtásra kerülnek. Továbbá meg kell említeni az úgynevezett „hátrahagyott üzemek” kérdéskörét is. Sajnos több esetben találkoztunk egy-egy cég, vállalkozás megszűnése esetén, a telephelyükön hagyott nagy mennyiségű veszélyes anyagokkal, komplett „ott felejtett” kémiai laborokkal is, amelyek óriási kockázatot rejtenek magukban. Éppen ezért ilyen irányú ellenőrzéseket is rendszeresen végzünk, melynek következtében az elmúlt években több tíz tonna ott hagyott veszélyes anyagot sikerült hatósági úton elszállíttatni városunk területéről.

Veszélyes áruk közúti és vasúti szállítása:

A biztonságos és zavartalan közlekedés alapvető feltétele, hogy a közlekedési szabályokat mindenki megtartsa és számíthasson arra, hogy azokat mások is megtartják, különös tekintettel a veszélyes árut szállító járművek esetén. A katasztrófavédelmi szervek 2001. óta vesznek részt a veszélyes áruk közúti szállítási szabály betartásának (ADR) hatósági ellenőrzésében. Közúti szállításnál a közúti forgalomban, vasúti fuvarozás esetén, a vasúti pályán, üzemváltó-, határállomáson, vasúti üzemi létesítményen számíthatnak ellenőrzésre az érintettek.

A Salgótarjáni Katasztrófavédelmi Kirendeltség havonta 4-6 alkalommal végzi a veszélyes áruk közúti szállításának ellenőrzését, gyakran a társhatóságokkal egyeztetve, közösen. Az ellenőrzések a szállítási szokásokhoz igazodva a nap minden szakában előfordulhatnak, a kijelölt lehetséges ellenőrzési pontokon, elsősorban a veszélyes áruk közúti szállításában leginkább érintett 21-es főúton kerültek végrehajtásra, ezek mellett történtek ellenőrzések a 22-es és a 23-as számú főutakon és azok összekötő és bekötőútjain, valamint több esetben Salgótarján belterületén mobil ellenőrzések is végrehajtásra kerültek. A 21-es számú főúton a lehetséges ellenőrzési pontok az útfelújítási-bővítési munkálatok miatt folyamatosan változnak. A közúti ADR ellenőrzések hatékonyabb és biztonságosabb végrehajtása céljából, a Magyar Közút az ellenőrzéseket segítő, nyitható KRESZ-táblákat helyezte ki több ellenőrzési pontra.

A veszélyes árut szállító gépjárműveket narancssárga táblákkal és veszélyességi bárcákkal jelölik, azonban fontos tudni, hogy a hatóságnak nem csak a jelölt járművek ellenőrzésére van jogosítványa, hanem a jelöletlen járműveket is jogosult ellenőrizni.

Amennyiben az illetékes hatóság azt tapasztalja, hogy a veszélyes áru szállítási szabályok előírásait nem tartották be, megtilthatják a küldemény feladását, vagy megszakíthatják az áru továbbítását, amíg a hiányosságokat ki nem küszöbölik, illetve más, megfelelő intézkedést is hozhatnak. A jármű feltartóztatása történhet a helyszínen, vagy biztonsági okokból kiválasztott más helyen. Ezek az intézkedések azonban nem zavarhatják jelentősen a közlekedést.

2017. évben a Salgótarjáni Katasztrófavédelmi Kirendeltség az illetékességi területén 55 alkalommal végrehajtott közúti ellenőrzés során 795 megállított járműből összesen 74 szállított veszélyes árut. A 74 ADR hatálya alá tartozó szállításból 19 esetben került egy vagy több hiányosság feltárára (tűzoltó készülékek hibái, küldeménydarabok jelölései, oktatási igazolások hiánya, rakományrögzítési hiányosságok, helytelen fuvarokmányok, minősítetlen csomagolások, hiányzó felszerelések, nem megfelelő írásbeli utasítások) melynek következményeként a szállítási folyamatban résztvevők részére 3.810.000. Ft bírság került kiszabásra.

Az ellenőrzések során megállapítható, hogy a kirendeltség területét érintően a veszélyes áruk szállítása a 21-es számú főútra koncentrálódik elsősorban Salgótarján város ellátása érdekében. A veszélyes áruk tranzitjelleggel történő szállítása a kirendeltség területén ritka, eseti jellegű.

Salgótarján város biztonsága érdekében a belváros területére csak célforgalomban lehet behajtani a veszélyes árut szállító gépjárműveknek. Ezt a „Litkei kereszteződésben” a Rákóczi úton” és a Füleki út és Rákóczi út találkozásánál lévő körforgalomnál lévő KRESZ táblák jelzik.

Salgótarján vonatkozásában a veszélyes áruk vasúton történő szállítása elenyésző, a városon áthaladó 81-es számú vasútvonalon a teherforgalom is igen ritka, veszélyes árut évente csupán 1-2 alkalommal szállítanak, így e szállítási alágazat a város biztonságát csekély mértékben befolyásolja.

Kritikus infrastruktúra (létfontosságú rendszerek és rendszerelemek):

A kritikus infrastruktúra fogalma az utóbbi évtizedben jelent meg a hazai szakmai életben és várhatóan teret hódít a köznyelvben is, ahogyan a lakosság számára is ismertté és tudatossá válik a kritikus infrastruktúrák védelmének fontossága.

Kritikus infrastruktúrán értjük, egy országon belül a lakosság szellemi és tárgyi életfeltételeit megteremtő, a gazdaság működését elősegítő vagy lehetővé tévő azon szervezetek, létesítmények, létesítményrendszerek, hálózatok összességét vagy ezek részeit, amelyek megsemmisülése, szolgáltatásaik vagy elérhetőségük csökkenése, egy adott felhasználói kör létre, lét- és működési feltételeire negatív hatással jár. Az iparbiztonság szervezeti struktúrával lehetővé válik a kritikus infrastruktúrákkal kapcsolatos tevékenység ágazatokon belüli és azokon átnyúló szabályozása, a gazdaság működését elősegítő, létesítmények működésének megzavarásából fakadó negatív következmények megelőzése.

A nemzeti létfontosságú rendszerelemmé történő kijelölési eljárásban a katasztrófavédelem helyi szerve részt vesz, mint szakhatóság. Salgótarján város vonatkozásában 2 létfontosságú rendszerelem került kijelölésre az elmúlt időszakban, amelyeknek esetleges sérülése vagy kiesés jelentősen érintené a lakosság életvitelét. Az egyik a Szent Lázár Megyei Kórház létesítménye, a másik pedig a Magyar Telekom Nyrt. IP és Átviteltechnikai EDGE csomópontja.

Katasztrófavédelmi Mobil Labor (továbbiakban: KML) tevékenysége:

A megyei katasztrófavédelmi igazgatóságok közvetlen alárendeltségében működő KML alaprendeltetése a veszélyes anyagok jelenlétével, kiszabadulásával, környezetbe kerülésével járó balesetek, természeti és civilizációs katasztrófák esetén a beavatkozási állomány, a lakosság és az anyagi javak védelme érdekében a veszélyeztetett terület felderítése, határainak megjelölése, a veszélyeztetettség felmérése, mintavételezés, meteorológiai helyzet meghatározása, döntés-előkészítés, lakosságtájékoztatás, mentési és fertőtlenítési feladatok tervezése, szervezése, szakmai segítségnyújtás a megyei katasztrófavédelmi igazgatóságok, illetve a társ- és együttműködő szervezetek részére. A KML feladata továbbá a veszélyes áruk szállításával, valamint veszélyes üzemekkel kapcsolatos ellenőrzések végrehajtása, azokkal kapcsolatos balesetek, üzemzavarok kivizsgálása, belső védelmi terv gyakorlatok helyszíni ellenőrzése és minősítése.

A KML állománya a megyei katasztrófavédelmi igazgatóság iparbiztonsági főfelügyelőjének szakirányításával végzi szolgálati feladatait. Az egészségügyi, fizikai és pszichikai követelményeknek megfelelő állománynak, heti váltással, munkaidőben és munkaidőn túl kell készenléti szolgálatot adnia, a munkaköri leírásukban meghatározott egyéb feladatok ellátása mellett. A KML állománya 3 főből áll: a parancsnok, technikus, gépjárművezető, riasztásuk a

megyei igazgatóság főügyelete útján történik. A KML riasztására akkor kerülhet sor, ha a jelzés értékelése során, a káresemény helyszínén veszélyes anyag vagy annak jelenlétére, illetve veszélyére utaló körülmény található. A KML riasztását követően munkaidőben 20 percen belül, munkaidőn kívül legfeljebb 60 percen belül meg kell kezdenie a helyszínre történő vonulást.

A KML-ADR gépjármű egy összkerékajtott, Land Rover Defender alapjárműből, a felépítményből, valamint különböző mérőműszerekből, továbbá szak- és kiegészítő felszerelésekből áll, amik a vezetőfülkében és a felépítményből kialakított málhahelyeken kerültek elhelyezésre.